

bevistes f. Ex. ved hele denne Forhandling og ved hvad der passerede her i forrige Session. Derimod have vi jo Erfaring for, med hvor stor Lethed vi idelig blive opfordrede til at forhøje Gagerne; jeg troer derfor ikke, at dette Rationnement holder Stik. Der er en Klasse af Embeder, der her er bleven fremstillet som dem, man ikke burde komme til at træde for nær, og det er Borgemesterembeder. Denne Betragtning har man, saavidt jeg har forstaaet, hovedsagelig støttet paa to Grunde; den ene er den, at Borgemesteren har en Mængde Forretninger af en personlig Charakter, som han ikke kan overlade til en Fulbmægtig. Jeg kan nu ikke unblade at bemærke, at der er adskillige Borgemesterforretninger, som meget godt kunne overlades til Fulbmægtige og Skrivere, og som altsaa gaae ind under Contoirhold, men dernæst skal jeg bemærke, at medens jeg tilfulde anerkjender, at der er en stor Deel Arbejder, som maae udføres af Borgemesteren selv, saa er dette igjen Arbejder, som ikke kræve den Art dybtgaaende Studium, som man i Almindelighed betaler høit; det er Erfaringsfager Sager, som kræve Retssindighed, Kyndighed i Livsforhold, Menneskekundskab og den Kundskab i Retssforhold, som erhverves ved at leve i Forhold af den Natur. Men det er ikke den Slags Ting, som kræves af Dommerne; det er ikke disse Kundskaber, som have bragt Lønningen for Dommere høit i Veiret, saa jeg troer ikke, at Sammenligningen ganske holder Stik. Den ærede Rigsdagsmand (Herh) har vistnok talt med fuld Sandhed, talt af Erfaring, naar han har sagt, at han har havt store Embeder, der havde Landjurisdictioner, og sølt Omfanget af Forretningerne i dem mindre trykkende, mindre bebyrdende og besværlige end de Forretninger, han har havt senere som Borgemester. Han sagde ved denne Leilighed, at naar han paa sine Reiser sad paa Hesten, paa Vognen, da følte han en Hvile og Opmuntring; men troer den ærede Rigsdagsmand, at den gamle Mand ogsaa vil føle, at han hviler sig i Vognen og paa Hesten? Nei, han hviler sig hellere paa Stolen i Contoiret. Forretninger i Commissioner, ja, dem kjende vi her i bredfuldt Maal, thi de ligne jo meget Comiteeforretninger, og skjønt vi her ere i en stor Com-

missionsforretning, være vi det dog uden væsentlig at føle Byrden. Jeg troer derfor ikke, at Borgemesterens personlige Forretninger ere Noget, man kan lægge saa stor Vægt paa. Det andet Moment, som her var paa Bane, er, at Byerne selv betale Borgemestrene, og undertiden give Mere; end de Lønninger beløbe sig til, som her er Tale om, naar man gaaer ud fra Fleertallets Forslag. Det er imidlertid et Spørgsmaal, som ligger udenfor denne Forhandling. Hvorfra Midlerne komme til at udrede de nye Lønninger, hører op at være Gjensstand for Undersøgelse her; Statskassen betaler, og hvad den saa kan komme til at tage ind igjen, bliver et Spørgsmaal af en anden Art. Jeg har allerede før gjort opmærksom paa, at Byerne efter min Overhøining med god Grund maae kunne komme til at beholde noget af det, de for Dieblisset udrede til disse Borgemestre; men det vil blive for den Deel af Embederne, som ikke hører ind under Dommervirksomheden; thi den Deel, som kan betragtes som Gagering for Dommeforretningerne, vil blive Byens Afgift til Statskassen, mod at Staten sørger for, at Byen med de dertil hørende Jurisdictioner faaer det Retsvæsen, som den behøver; hvad den øvrige Deel af Borgemestergagerne angaaer, da vil den gaae op i Communen. Men saalænge vi ikke faae Borgemestre i Spidsen for Communen, som ere udgaaede af Byens Valg og som høre til Byens Mænd, saalænge kunne vi forsøge, saameget vi ville, paa at faae en communal Forfatning, og vi faae den dog ikke; naar Staten regjere i Communen, er Communen ikke til i den Betydning, den skal være. Naar Communen ikke selv har Controllen og kan udføre den ved sin øverste Embedsmand, kan udøve den ved at vælge en Anden efter en vis Tid, saalænge har Communen ikke en Personlighed, som i Virkeligheden repræsenterer den. Det er den Maade, hvorpaa saavel i Danmark som i det øvrige Europa, udviklede Communalforfatninger ere gaaede tilgrunde, at man har paatvunget den communale Bestyrelse Statsborgemestre, og derved tilintetgjort den egentlige communale Frihed. — Det Spørgsmaal, om Communen giver Mere eller Mindre, til Bor-